

УДК 027.7:[81'255.2:6]

А. О. АГЕЙЧЕВА, О. І. КОМАРОВА

АНАЛІЗ ГРАМАТИЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Метою даного дослідження є виявлення основних граматичних труднощів при перекладі англійськомовних науково-технічних текстів українською мовою і пропозиція способів їх подолання. Граматичні труднощі перекладу згруповані в шість груп залежно від виду граматичних явищ, якими вони викликані. Порушена проблема граматичного буквализму і його наслідків, що позначаються на якості перекладу. З метою подолання труднощів перекладу граматичного характеру запропоновано проведення ряду перекладацьких трансформацій, а саме: пермутації, субституції, додавання, опущення і комплексна трансформація. Дано обґрунтування необхідності трансформацій при перекладі з англійської мови на українську. У заключній частині статті зроблено висновок про те, що вміння і навички виконання перекладацьких трансформацій є істотним компонентом професійної компетенції перекладача, тому вироблення цих навичок і правильне вживання трансформацій при перекладі вимагають достатнього часу і уваги. Застосування трансформацій має бути направлено на адекватну передачу сенсу оригінального тексту з урахуванням норм мови перекладу.

Ключові слова: труднощі перекладу, функціональні характеристики, трансформації, пермутації, субституція, додавання, опущення, комплексна трансформація, змішана трансформація.

Целью настоящего исследования является выявление основных грамматических трудностей при переводе англоязычных научно-технических текстов на украинский язык и предложение способов их преодоления. Грамматические трудности перевода сгруппированы в шесть групп в зависимости от вида грамматических явлений, которыми они вызваны. Затронута проблема грамматического буквализма и его последствий, сказывающихся на качестве перевода. С целью преодоления трудностей перевода грамматического характера предложено проведение ряда переводческих трансформаций, а именно: пермутация, субституция, добавление, опущение и комплексная трансформация. Дано обоснование необходимости трансформаций при переводе с английского языка на украинский. В заключительной части статьи сделан вывод о том, что умения и навыки выполнения переводческих трансформаций являются существенным компонентом профессиональной компетенции переводчика, потому выработка этих навыков и правильное употребление трансформаций при переводе требуют достаточного времени и внимания. Применение трансформаций должно быть направлено на адекватную передачу смысла оригинального текста с учетом норм языка перевода.

Ключевые слова: трудности перевода, функциональные характеристики, трансформации, пермутация, субституция, добавление, опущение, комплексная трансформация, смешанная трансформация.

The aim of the present study is to determine the most significant grammatical difficulties that occur in the process of translating from English into Ukrainian and *vice versa* and to suggest the efficient ways of their mastering. The reasons of the said difficulties existence have been explained, namely: differences and significant discrepancies in the grammatical structure of the both languages, the first being mostly an analytical, and the latter a synthetic, flexible language. Grammatical difficulties of translation are classified into the following six groups: 1) connected with misunderstanding of the syntactic structure and morphological composition of the sentence; 2) connected with the different content volume of analogous forms and constructions in the two languages; 3) the grammar features of the original text's language possessing functional characteristics different from the respective grammar features in the target language; 4) grammar features possessing different frequency characteristics in English and Ukrainian scientific and technical literature; 5) grammar homonyms, formally identical grammar forms or constructions performing different grammar functions; 6) peculiarities of expressing the sentence parts in the both languages, primarily that of the subject and the predicate. The problem of grammatical literalism and its consequences affecting the translation's quality has been touched upon. Certain ways of mastering grammatical difficulties have been suggested, namely performance of translational grammatical transformations which fall under five categories: permutations (reordering), substitution (replacement), addition, omission and a complex transformation. Reasons explaining the necessity of transformations performance are presented. As a result of the study the conclusion has been made that skills and habits of performing translational transformations constitute an important component of the translator's competence. Therefore, proper attention should be paid to their training and adequate use. Translational transformations should be aimed at adequate rendering of the original text's ideas with account of the target language's norms.

Keywords: translational difficulties, functional characteristics, transformations, permutation, substitution, addition, omission, complex transformation, mixed transformation.

Вступ.

Проблема труднощів перекладу науково-технічних текстів набула особливої актуальності протягом останніх двох років за рахунок значного збільшення кількості спеціалізованих текстів, що підлягають перекладу. В контексті інтеграції України до ЄС потік документації, що підлягає перекладу з англійської мови на українську і навпаки (міжнародні угоди, наукові статті для публікації у виданнях, що входять до світових наукометричних баз даних, патенти, державні стандарти, технічна документація на побутове, офісне та промислове обладнання, ліки тощо) досяг величезних обсягів. Професійні перекладачі змушені виконувати великі обсяги робіт у найкоротші можливі терміни. Саме тому автори взяли на себе завдання допомогти перекладачам у перекладі найбільш проблемних аспектів англійської граматики.

Хоча вказана проблема набула своєї актуальності лише за останні два роки, ціла плеяда українських науковців опікувалася проблемами труднощів перекладу і зробила свій внесок у рішення цих проблем. Більшість дослідників концентрують свою увагу переважно на лексичних (особливо термінологічних) труднощах, але граматичні аспекти також були описані та вивчалися видатними філологами України, такими як В. І. Карабан [5], Г. Е. Мірам [9], А. Я. Коваленко [6], К. О. Рябова [12], Я. А. Костін [7], І. В. Онушканич [10], О. М. Білоус [2], М. І. Зимомря [4], А. О. Кульчицька [8], Н. П. Бідненко [1]. Видатний білоруський лінгвіст та перекладач А. Л. Пумп'янський [11, с.157] зробив багато для допомоги професіоналам і студентам у подоланні труднощів науково-технічного перекладу, у тому числі і граматичних.

© А.О. Агейчева, О.І. Комарова, 2016

А. Я. Коваленко [6, с.78] виокремлює основні особливості англомовного спеціалізованого тексту:

1) наявність дуже довгих речень, що містять велику кількість другорядних і однорядних членів;

2) вживання багатокomпонентних атрибутивних словосполучень;

3) вживання означень, утворених шляхом поєднання цілих синтаксичних груп;

4) вживання синтаксичних конструкцій, пасивних конструкцій, зворотів;

5) наявність пропусків певних службових слів (артиклів, допоміжних дієслів), особливо у таблицях, графіках, специфікаціях.

На погляд К. О. Рябової [12, с.152], ще однією із проблем перекладу є неясність змісту речення, «прірва нерозуміння», що виникає через громіздкість синтаксичних конструкцій у тексті оригіналу.

Тим часом, Н. П. Бідненко [1, с.54] стверджує протилежне: «Ясність викладення є важливою складовою наукового стилю. Її можна досягти, обираючи більш прості засоби мови у наукових статтях, оскільки це полегшує розуміння викладеної інформації іншими вченими. Речення не повинні бути дуже довгими і містити в собі занадто багато підрядних речень. Якщо речення дуже довге, його слід розділити на декілька коротших.» Ця ідея дещо суперечить раніше наведеним висловлюванням дослідників, але, на думку авторів цієї статті, її можна легко пояснити тим фактом, що за останні роки вимоги до наукової та технічної літератури значно змінилися у бік спрощення. Це можна помітити, якщо порівняти стиль статей, опублікованих у 1990 рр. із сучасними науковими публікаціями: останні написані більш зрозумілою мовою, а речення мають більш чітку структуру.

Мета дослідження – визначити найзначніші граматичні труднощі, що трапляються у процесі перекладу текстів з англійської мови на українську і навпаки, а також запропонувати способи їх подолання.

Поділ складних випадків перекладу на граматичні та лексичні явища - досить умовний, адже в кожній мові граматичне тісно пов'язане з лексичним і спосіб передачі в перекладі граматичних форм і конструкцій нерідко залежить від їх лексичного наповнення. Одне й те ж граматичне явище залежно від конкретного лексичного вираження може перекладатися різними способами.

Однак існують певні загальні закономірності співвідношення та відповідності граматичних форм і конструкцій мов оригіналу і перекладу, тому докладний опис таких співвідношень, орієнтований на переклад, видається не тільки доцільним, а й необхідним, аби достатньо чітко уявляти, які можливості має перекладач у своєму розпорядженні для адекватної передачі у перекладі граматичних явищ оригіналу.

Мова науково-технічної літератури відрізняється від розмовної мови або мови художньої літератури певними лексичними, граматичними та стилістичними особливостями. Якщо лексичні відмінності помітні навіть для нефахівця (а це передусім значна наявність спеціальної лексики, термінів), то у граматичному плані вони значно менш виразні, однак не менш різноманітні.

Необхідно підкреслити, що тут йдеться не про інвентарні відмінності, тобто відмінності у складі синтаксичних конструкцій або морфологічних форм (що майже відсутні між текстами різних письмових стилів), а про відмінності у функціонуванні граматичних елементів. Однією з найпомітніших граматичних особливостей науково-технічних текстів є велика кількість різного роду поширених складних (у першу чергу - складнопідрядних) речень, що вживаються для передачі типових для наукового викладу логічних відношень між об'єктами, діями, подіями та фактами.

Між науково-технічними текстами, написаними різними мовами, також існують значні граматичні відмінності, зумовлені особливостями граматичної будови мови, нормами і традиціями письмового наукового мовлення. Так, в англійських фахових текстах значно частіше, ніж в українських, вживаються форми пасивного стану та неособові форми дієслів, дієприкметникові звороти й специфічні синтаксичні конструкції, особові займенники першої особи однини та одночленні інфінітивні й номінативні речення тощо.

Та все ж найбільше між англійськими та українськими науково-технічними текстами граматичних розбіжностей інвентарного характеру, зумовлених особливостями побудови цих мов. Так, в українській мові відсутні неозначений та означений артиклі, що вживаються в англійській мові не тільки як певні означення, а й сигналізують про особливості розподілу інформації у англійському реченні. Обов'язковою умовою адекватного перекладу є вміння правильно аналізувати граматичну будову іншомовних речень, правильно визначати граматичні труднощі перекладу й конструювати речення у перекладі відповідно до норм мови і жанру перекладу.

Зрозуміло, що перекладач повинен бути добре обізнаним з граматичними особливостями вихідної та цільової мов, основами теорії перекладу взагалі та науково-технічного перекладу зокрема, а також із перекладними відповідниками у галузі граматики та лексики, перекладацькими трансформаціями, способами перекладу різних мовних та мовленнєвих явищ. Все це становить частину загальної компетенції перекладача, яка, звичайно, значно ширша від означеної нами.

Граматичні труднощі перекладу.

Для перекладача науково-технічної літератури особливо важливе знання предмета перекладу – він повинен орієнтуватися у тій предметній галузі, до якої належить призначений для перекладу текст.

Під час перекладу потрібно правильно зрозуміти зміст речень, смислові відношення між реченнями та значення метатекстових елементів, що беруть участь в організації тексту.

Природно, що перша група (найбільший комплекс) граматичних проблем перекладу пов'язаний із розумінням синтаксичної структури та морфологічного складу речень як мовних елементів, що є безпосередніми носіями предметної інформації. Як відомо, англійська і українська мови належать не тільки до різних гілок індоєвропейської родини мов (перша – до германської, друга – до слов'янської), а й до різних структурних типів мов: перша – переважно аналітична мова, де граматичні відношення у реченні передаються вільними граматичними морфемами, а друга – флективна мова, де граматичні значення й відношення передаються за допомогою зв'язаних граматичних морфем – флексій. Саме розбіжності в будові мов, у наборі їхніх граматичних категорій, форм та конструкцій і становлять першу велику групу граматичних труднощів перекладу.

Так, в українській мові немає артиклів, герундія, часових форм дієслова груп Continuous та Perfect, складних підметових та додаткових інфінітивних конструкцій, а в англійській мові – категорії роду іменників і прикметників тощо. Певні відмінності існують у побудові речення: на відміну від української мови, де група підмета нерідко може міститися після групи присудка, в англійській мові порядок головних членів речення значно фіксованіший, що може вимагати перебудови речення при перекладі.

Друга група граматичних труднощів перекладу пов'язана з різним обсягом змісту подібних у двох мовах форм і конструкцій. Так, форма теперішнього часу дієслова-присудка в українській мові відповідає за своїм змістом англійським відповідним формам Present Indefinite, Present Continuous та частково Present Perfect, а форма родового відмінку українського іменника може відповідати за своїм граматичним значенням англійській прийменниково-іменниковій конструкції "of + N" або формі загального відмінку іменника в препозиції до іншого іменника.

Третю групу граматичних труднощів перекладу складають ті граматичні явища мови тексту оригіналу, що мають відмінні від відповідних граматичних явищ мови перекладу функціональні характеристики, наприклад, форми однини і множини іменника наявні і в українській, і в англійській мовах, однак форми конкретних іменників можуть не збігатися (англійське evidence вживається тільки в однині, але може перекладатися формою і однини, і множини).

Четверта група граматичних труднощів перекладу складається з тих граматичних явищ, що мають різні частотні характеристики в англійській та українській науково-технічній літературі.

Так, у першій частотності форм пасивного стану дієслова-присудка значно більша, ніж у другій, тому в перекладі такі форми нерідко доводиться замінювати на форми активного стану. Такі труднощі викликані розбіжностями у мовностилістичних нормах текстів мовами оригіналу й перекладу.

П'яту групу труднощів перекладу для початківців становлять граматичні омоніми – формально тотожні граматичні форми або конструкції, що мають різне граматичне явище (наприклад, дієслово to do може вживатися як допоміжне дієслово у заперечувальних та питальних реченнях, дієслово-репрезентант попереднього дієслова та як смислове дієслово).

Шоста група граматичних труднощів перекладу пов'язана з особливостями вираження членів речення у двох мовах, насамперед підмета і присудка. Наприклад, в англійській мові є так звані «формальний підмет» і «формальний додаток», неможливі у структурі українського речення. Тільки незначна частка англійських та українських висловлювань має ідентичну синтаксичну структуру та порядок компонентів і тільки у такому випадку англійські висловлювання можуть перекладатися відповідними українськими висловлюваннями без застосування граматичних трансформацій.

Такий переклад називається «дослівним» або «послівним». Його слід відрізнити від граматично буквального перекладу, який є дослівним перекладом граматичної форми або синтаксичної конструкції, що порушує граматичні норми мови перекладу та/або жанрово-стилістичні норми науково-технічної літератури.

Грамматичний буквализм, на думку К. О. Рябової [12, с.152], призводить не лише до порушення норм мови перекладу, а й до різних викривлень у передачі смислу оригіналу. Наприклад, у граматично буквальному перекладі речення «*A new element will be discovered sooner or later*» / «*Новий елемент буде відкрито раніше чи пізніше*» спостерігається порушення норм функціонування порівняльних форм прислівників: в українській мові у подібних випадках вживається форма позитивного, а не порівняльного ступеня («*рано чи пізно*»).

А наступний буквальний переклад викривляє смисл оригіналу і порушує деякі граматичні норми української мови, згідно з якими, зокрема, дієприкметниковий зворот не може вводитися сполучником, а анафоричний присвійний займенник повинен мати форму «*свій*», а не «*його*»: *While taking part in the discussion he advanced his famous theory. / Коли, беручи участь у дискусії, він висунув його відому теорію* (Треба: «*Саме під час цієї дискусії він висунув свою знану тепер теорію*»).

Дослівний переклад відбувається послідовно з першого слова речення до останнього. Він не виключає вилучення артиклів та певних лексичних трансформацій, якщо внаслідок їх застосування

структура й порядок членів речення, що перекладається, не змінюються: *This is the phenomenon of diffraction. Це – явище дифракції. It is one of the basic questions of any science. Це є одним з головних питань будь-якої науки.*

Саме для того, щоб уникнути неадекватного буквального перекладу ("граматичного буквализму"), і потрібно застосовувати перекладацькі граматичні трансформації, внаслідок яких буквальний переклад адаптується до норм мови перекладу та стає адекватним.

Грамаітичні трансформації спричиняються різними чинниками. Зокрема, причинами таких трансформацій є:

1) Різниця у способах передачі інформації англійським і українським реченням: те, що в одній мові передається лексичними засобами, в іншій мові може виражатися грамаітичними засобами. Так, наприклад, попередність однієї дії іншій у минулому в англійській мові позначається формою Past Perfect дієслова-присудка, а в українській мові - словами або словосполученнями («раніше», «перед цим», «до того» тощо).

2) Відсутність в одній з мов певних грамаітичних явищ, форм або конструкцій. Наприклад, в українській мові артиклі, герундіальна форма дієслова, формальний додаток («it»), а в англійській мові - родові форми іменників та прикметників, форми відмінків числівників. 3) Необов'язковість вираження грамаітичної інформації в одній з мов (наприклад, в українській мові грамаітично не виражена інформація про те, що дія в теперішньому часі відбувається у момент говоріння (англійська дієслівна форма Present Continuous).

4) Різниця у представленні змісту речення поверхневою структурою (наприклад, в англійській мові складна інформація у додатку може виражатися у вигляді складного додатку Objective Infinitive).

5) Особливості сполучуваності й функціонування слів у словосполученнях і реченнях (наприклад, через особливості сполучуваності прикметника administrative словосполучення administrative efficiency не може перекладатися як «адміністративна ефективність» і повинне перекладатися як «ефективне управління»).

Під грамаітичною перекладацькою трансформацією розуміється зміна грамаітичних характеристик слова, словосполучення або речення у перекладі. Розрізняють п'ять основних видів грамаітичних трансформацій: пермутація (перестановка), субституція (заміна), додавання, вилучення та комплексна трансформація.

Перестановка — це грамаітична трансформація, внаслідок якої змінюється порядок слів у словосполученні або реченні. Наприклад, в українському реченні сполучне слово «однак» звичайно стоїть на початку речення, тоді як в англійській мові його відповідник however може вживатися й у середині та наприкінці речення;

іменник-означення в англійській мові може перебувати в препозиції, перед означуванним іменником (theory construction), тоді як в українській мові іменник-означення звичайно стоїть після означуваного іменника («побудова теорії»).

Перестановки нерідко супроводжуються іншою грамаітичною трансформацією — заміною, внаслідок якої змінюються грамаітичні ознаки слів форм (наприклад, замість форми однини у перекладі вживається форма множини), частин мови (наприклад, інфінітив у перекладі трансформується в іменник), членів речення (наприклад, додаток перетворюється при перекладі в підмет) та речень (наприклад, просте речення перетворюється на складне або навпаки): *Much work has been done on the problem. З цієї проблеми написано багато праць. Brakes must be applied to stop a car. Щоб зупинити автомобіль, необхідно застосувати гальма. This year has seen many great discoveries. У цьому році відбулось багато великих відкриттів.*

«Kepler set out to unify the classical picture of the world, one which was split into celestial and terrestrial regions, though the concept of a universal physical force, but when this problem did not yield to physical analysis, he readily returned to the devices of a unifying image, namely, the central sun ruling the world, and of a unifying principle, that of all-pervading mathematical harmonies. — Кеплер намагався зробити єдиною класичну картину світу, який до цього був розділений на небесну і земну сфери. Для цього він використав поняття загальної фізичної сили. Та коли ця проблема не піддалася фізичному аналізу, він невдовзі повернувся до механізмів об'єднуючого образу, в центрі якого — сонце, що панує над всім світом, та об'єднуючого принципу всюдисущих математичних гармоній.»

Крім цього, при перекладі можуть застосовуватися також заміни слова словосполученням, словосполучення — реченням, низки речень — одним складним реченням і навпаки: *I shall discuss those points in greater detail. Я розгляну ці положення докладніше. This is true also for the language used in the scientific area of culture. Це вірно також і для мови, яка використовується в науковому дослідженні культури. This is what makes them meaningful. Саме це й робить їх значущими. Einstein, too, confessed the same admiration for ancient geometry. Ейнштейн також зізнавався, що й він теж був захоплений геометрією древніх. The conference was a veritable summit meeting. Only Bohr was conspicuously absent. Ця конференція була справжньою зустріччю у верхах, і лише Бора там явно бракувало.*

Додавання - це грамаітична трансформація, внаслідок якої в перекладі збільшується кількість слів, слів форм або членів речення. Наприклад, у наступних перекладах слів форм applications та introduces перекладається сполученням двох слів:

There are many different applications of this material. Цей матеріал застосовується у багатьох різних галузях. The mutual effect introduces a complex change. Перехресний вплив призводить до появи комплексних поправок. Додавання використовується при перекладі іменників (*intricacies* – «складні проблеми та заплутані питання»), прикметників (*recurrent* – «що періодично повторюється»), дієслів (*to solve* – «знаходити вирішення»), прислівників (*theoretically* – «у теоретичному плані»), субстантивованих прикметників (*the intracellular* – «внутрішньоклітинне середовище»), слів інших частин мови та словосполучень (*data rates* – «швидкість передачі даних»).

Вилучення – це така граматична трансформація, внаслідок якої в перекладі вилучається певний мовний елемент (нерідко це плеонастичне слово, словоформа, член або частина речення): *The explosion was terrible while it lasted.* – *Вибух був жахливий.* – *This is a very difficult problem to tackle.* – *Це дуже складна проблема.* Комплексна граматична трансформація включає дві або більше простих граматичних трансформацій, наприклад, коли під час перекладу одночасно здійснюються перестановка та додавання: *The motor was found to stop within 2 seconds.* – *Виявилося, що електромотор зупиняється протягом двох секунд.*

Оскільки граматику тісно пов'язана з лексикою, значна кількість перекладацьких трансформацій має змішаний характер, тобто при перекладі відбуваються одночасно лексичні та граматичні зміни. Такі лексико-граматичні трансформації називаються змішаними і складаються з розглянутих вище граматичних трансформацій та різного роду лексичних трансформацій (генералізація, специфікація, контекстуальна заміна тощо).

Список літератури

1. English Scientific and Technical Translation. Навч. посібник. – Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля. 2014. – 270 с.
2. Білоус О.М. Теорія перекладу : Курс лекцій: Навч. посібник / О.М. Білоус, Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2002. – 116 с.
3. Григоров В.Б. Как работать с научной статьей : Пособие по англ. яз. / В. Григоров,. – М.: Высш. шк., 1991. – 201 с.
4. Зимомя М.І. Переклад: теорія та практика : Навчально-методичний посібник/ М.І. Зимомя, О.М. Білоус. – Кіровоград: Редакційно-видавничий центр КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – 114 с.
5. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури : Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – 4-е вид., виправлене. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 574 с.

Наприклад, у наступному перекладі застосовано граматичні трансформації заміни герундія на іменник та форми однини іменника *research* на форму множини «дослідження» і лексичні трансформації контекстуальної заміни прислівника *heavily* на «широко», прийменника *in* на прийменник «при» та займенника *I* на займенник «ми»:

In identifying these features / relied heavily on previous research. – *При визначенні цих ознак ми широко використовували попередні дослідження.*

Висновок.

Вміння та навички перекладацьких трансформацій становлять істотний компонент компетенції перекладача, і тому їх виробленню та правильному застосуванню слід надавати належної уваги. Застосування трансформацій у перекладі має спрямовуватися на адекватну передачу смислу оригіналу та враховувати норми мови перекладу. Обов'язково використовуються трансформації при перекладі відсутніх в українській мові граматичних явищ англійської мови.

Подані основні проблеми перекладу, які пов'язані з відмінностями структур англійської й української мов та особливостями передачі пасивних конструкцій.

Аналіз способів перекладу різних граматичних форм і конструкцій здійснюється у контексті речення, оскільки, з одного боку, саме речення є тим мовним об'єктом, який ще піддається систематичному розгляду, а, з другого боку, саме в ньому знаходить відображення абсолютна більшість граматичних явищ. Лише у тих випадках, де це необхідно, переклад розглядається на матеріалі сполучень речень.

6. Коваленко А.Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. – К.: «Фірма «Інкос», 2002. – 317 с.
7. Костін Я.А. Особливості науково-технічного тексту та труднощі його перекладу // Мандрівцев, 2014. – irbis-nbu.gov.ua.
8. Біденко Н.П., Бірюкова М.С. English Scientific and Technical Translation. Навч. посібник. – Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля. 2014. – 270 с.
9. Білоус О.М. Теорія перекладу : Курс лекцій: Навч. посібник/ О.М. Білоус; Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2002. – 116 с.
10. Григоров В.Б. Как работать с научной статьей : Пособие по англ. яз. / Владимир Григоров,. – М.: Высш. шк., 1991. – 201 с.
11. Зимомя М.І. Переклад: теорія та практика : Навчально-методичний посібник / М.І. Зимомя, О.М. Білоус. – Кіровоград: Редакційно-видавничий центр КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – 114 с.
12. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури : Граматичні труднощі,

лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – 4-е вид., виправлене. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 574 с.

Bibliography (transliterated)

1. English Scientific and Technical Translation. Navch. posibnik. – Dnipropetrovs'kij universitet imeni Al'freda Nobelja. 2014. – 270 p.
2. Bilous O.M. Teorija perekladu : Kurs lekcij: Navch. posibnik / O.M. Bilous, Kirovogradskij derzh. ped. un-t im. V. Vinnichenka. – Kirovograd: RVC KDPU im. V. Vinnichenka, 2002. – 116 p.
3. Grigorov V.B. Kak rabotat' s nauchnoj stat'ej : Posobie po angl. jaz. / V. Grigorov,. – M.: Vyssh. shk., 1991. – 201 p.
4. Zimomrja M.I. Pereklad: teorija ta praktika : Navchal'no-metodichnij posibnik/ M.I. Zimomrja, O.M. Bilous. – Kirovograd: Redakcijnno-vidavnicnij centr KDPU im. V. Vinnichenka, 2001. – 114 p.
5. Karaban V.I. Pereklad anglijs'koï naukovoï i tehnicnoï literaturi : Gramaticzni trudnoshhi, leksichni, terminologichni ta zhanrovo-stilistichni problemi. – 4-e vid., виправлене. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 574 p.
6. Kovalenko A.Ja. Zagal'nij kurs naukovno-tehnicnogo perekladu. – K.: «Firma «Inkos», 2002. – 317 p.
7. Kostin Ja.A. Osoblivosti naukovno-tehnicnogo tekstu ta trudnoshhi jogo perekladu // Mandrivec', 2014. – irbis-nbuv.gov.ua.
8. Bidenko N.P., Birjukova M.S. English Scientific and Technical Translation. Navch. posibnik. – Dnipropetrovs'kij universitet im. Al'freda Nobelja. 2014. – 270 p.
9. Bilous O.M. Teorija perekladu : Kurs lekcij: Navch. posibnik/ O.M. Bilous; Kirovogradskij derzh. ped. un-t im. Volodimira Vinnichenka. – Kirovograd: RVC KDPU im. V. Vinnichenka, 2002. – 116 p.
10. Grigorov V.B. Kak rabotat' s nauchnoj stat'ej : Posobie po angl. jaz. / Vladimir Grigorov,. – M.: Vyssh. shk., 1991. – 201 p.
11. Zimomrja M.I. Pereklad: teorija ta praktika : Navchal'no-metodichnij posibnik / M.I. Zimomrja, O.M. Bilous. – Kirovograd: Redakcijnno-vidavnicnij centr KDPU im. V. Vinnichenka, 2001. – 114 p.
12. Karaban V.I. Pereklad anglijs'koï naukovoï i tehnicnoï literaturi : Gramaticzni trudnoshhi, leksichni, terminologichni ta zhanrovo-stilistichni problemi. – 4-e vid., виправлене. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 574 p.

Поступила (received) 22.10.2016

Бібліографічні описи / Библиографические описания / Bibliographic descriptions

Аналіз граматичних можливостей науково-технічного перекладу / А. О. Агейчева, О. І. Комарова // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. – X. : НТУ «ХПІ», 2016. – № 29 (1201). – С. 90–95. – Бібліогр.: 12 назв. – ISSN 2220-4784.

Анализ грамматических возможностей научно-технического перевода / А. А. Агейчева, А. И. Комарова // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. – X. : НТУ «ХПІ», 2016. – № 29 (1201). – С. 90–95. – Библиогр.: 12 назв. – ISSN 2220-4784.

Scientific technical translation grammar peculiarities analysis / А. О. Ageycheva, О. І. Komarova // Bulletin of National Technical University «KhPI». Series: Innovation researches in students' scientific work. – Kharkiv: NTU «KhPI», 2016. – № 29 (1201). – p. 90–95. Bibliog.:12 titles. – ISSN 2220-4784.

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Агейчева Анна Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, тел.: +380676611159; e-mail: ageycheva@i.ua

Агейчева Анна Александровна – кандидат педагогических наук, доцент кафедры иностранной филологии и перевода, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, тел.: +380676611159; e-mail: ageycheva@i.ua

Ageycheva Anna Olexandrivna – Phd, candidate of pedagogical sciences, As.Professor, Department of Foreign Philology and Translation Poltava National Technical University.: +380676611159; e-mail: ageycheva@i.ua

Комарова Олександра Іванівна – викладач кафедри іноземної філології та перекладу +380950340552 e-mail: komarova@rambler.ru

Комарова Александра Ивановна – преподаватель кафедры иностранной филологии и перевода, +380950340552 e-mail: komarova@rambler.ru
Komarova Olexandra Ivanivna teacher Department of Foreign Philology and Translation Poltava National Technical University+380950340552 e-mail: komarova@rambler.ru